

DE KLACHTENCOMMISSIE VAN DE STICHTING GGzE

is inzake de klacht 2020/012 van:

de heer X, ten tijde van de klacht verblijvend in De Woenselse Poort, de afdeling Volte 2D, onderdeel van GGzE,

tot het navolgende oordeel gekomen.

1. Ontstaan en loop van het geding

De klachtencommissie ontving op 17 februari 2020 een klaagschrift, gedateerd 17 februari 2020, van de heer X, hierna te noemen klager.

Klager heeft zich laten bijstaan door de Patiëntenvertrouwenspersoon.

De klacht richt volgens het klaagschrift zich tegen mevrouw Y, behandelaar van de afdeling Volte 2D, hierna te noemen verweerster. De klachtencommissie ontving op 5 maart 2020 een verweerschrift, gedateerd op 4 maart 2020. Verweerster heeft zich bij het formuleren van haar verweerschrift laten bijstaan mevrouw Z.

De klachtencommissie is door de veiligheidsmaatregelen die moesten worden getroffen om de verspreiding van het Coronavirus tegen te gaan niet in de gelegenheid om klachten in aanwezigheid van klager en verweerder te behandelen. De klachtencommissie zal deze klacht daarom schriftelijk moeten behandelen.

2. Inhoud van de klacht

De klacht richt zich op de beslissing

- van 7 januari 2020 te beperken in zijn recht op bewegingsvrijheid van klager door hem een kamerprogramma op te leggen;
- van 9 januari 2020 om klager te separeren;
- van 14 januari 2020 om klager te beperken in zijn recht op bewegingsvrijheid door hem een kamerprogramma op te leggen.

3. Standpunt van de klager

Klager heeft op 7 januari 2020 een kamerprogramma gekregen. Klager is van mening dat het opleggen van het kamerprogramma ten onrechte is gebeurd. Er was niets aan de hand. Daarna is hij op 9 januari 2020 gesepareerd. Dat gebeurde nadat klager een medecliënt buiten zag lopen. Klager werd toen boos en is toen verhaal gaan halen. Gedurende de separatie mocht klager niet douchen, luchten of zijn tandenpoetsen. De separatie was onterecht en heeft veel te lang geduurd. Op 14 januari 2020 heeft klager opnieuw een kamerprogramma gekregen.

Dat de kamerprogramma's en de separatie ten onrechte op klager werden toegepast blijkt wel uit het feit dat de rechter op 14 januari 2020 geen machtiging heeft verleend om de Crisismatregel te verlengen. De rechter was van mening dat er geen sprake was van een ernstig nadeel.

Klager verzoekt de klachtencommissie om zijn klachten gegrond te verklaren.

Klager verzoekt om schadevergoeding en wil graag excuses van betrokkenen.

4. Standpunt van de verweerster

Verweerster meent dat de klachten van klager zich kennelijk richten tegen;

- de beslissing van 7 januari 2020 om klager te beperken in zijn recht op bewegingsvrijheid in de vorm van een kamerprogramma;
- de beslissing van 9 januari 2020 om klager over te brengen naar de separeerruimte;
- en de beslissing van 14 januari 2020 om klager weer een kamerprogramma op te leggen.

Verweerder merkt ten aanzien van deze laatste klacht op dat dit programma diezelfde dag nog is beëindigd.

Klager geeft in zijn klaagschrift aan dat hij onterecht is ingesloten op 7 januari 2020 want er was niets aan de hand. Daarna is klager op 9 januari 2020 naar de separeerruimte overgebracht. De reden daarvoor was dat klager die dag een medecliënt buiten zag lopen. Klager was boos op deze medecliënt en besloot om verhaal te gaan halen.

Klager stelt dat hij gedurende zijn verblijf in de separeerruimte niet mocht douchen, luchten of tandenpoetsen. In de ogen van klager was de separatie veel te lang en dat is ook gebleken uit de uitspraak van de rechter van 14 januari 2020, aldus klager.

Verweerster meent dat de klachten om de volgende redenen ongegrond verklaard moeten worden.

Op 7 januari 2020 vond een incident plaats met een medecliënt, waar ook klager bij betrokken was. Klager werd hierbij in zijn gezicht geslagen door de medecliënt. Tijdens het nabespreken van dit incident deed klager de volgende uitspraken over de medecliënt: “Ik maak hem kapot als ik hem tegen kom” en “als ik dan TBS-dwang moet krijgen, dan maar om een goede reden en dan doe ik het ook goed”, en klager vermeldde dat hij deze cliënt dood zou slaan wanneer hij hem tegen zou komen. Deze uitspraken werden ingeschat als fors dreigend en delict-gerelateerd.

Na overleg met de regiebehandelaar, de psychiater en het afdelingspersoneel is besloten om klager in een gesloten kamerprogramma te houden. Dit uit een oogpunt van veiligheid voor de medecliënt en het behoud van de orde en veiligheid op de afdeling. Wanneer klager weer wat rustiger zou worden, zou opnieuw het gesprek worden aangegaan om te kijken of klager weer op de groep kon verblijven. Aanvankelijk was klager niet akkoord met deze interventie. Om die toch te mogen inzetten is een crisismaatregel aangevraagd. Deze crisismaatregel werd niet genomen, omdat klager uiteindelijk alsnog akkoord ging met de interventie.

Op 8 januari 2020 werd vastgesteld dat de dreiging was verminderd. Na overleg met klager werd het gesloten kamerprogramma afgeschaald naar een open kamerprogramma. Op 9 januari 2020 zou dit geëvalueerd worden, waarbij het belang werd uitgesproken dat de veiligheid gegarandeerd moest kunnen worden. In dat kader werd met klager besproken om een driegesprek met de medecliënt te overwegen, voordat het kamerprogramma opgeheven werd.

Op 9 januari 2020 omstreeks 12.30 uur werd klager door het afdelingspersoneel in zijn kamer opgezocht voor de lunch. Klager gaf aan hij aan dat zij op konden rotten. De toon van klager werd geïnterpreteerd als agressief, waardoor het personeel zich direct terugtrok.

Hierna deed klager een oproep via de intercom, waarbij hij de vraag stelde waarom de medecliënt wel van zijn kamer mocht. De begeleiding meldde klager dat tijdens een volgend contactmoment hierbij stilgestaan zou kunnen worden. Klager kwam hierop op agressieve wijze van zijn kamer gelopen richting de afdeling. Hij weigerde herhaaldelijk aanwijzingen van het personeel op te volgen. Hierbij werd gezien dat de spanning bij klager opliep, dat zijn ademhaling versnelde en dat hij wankelde op zijn benen in de richting van de begeleiding. Klager keek de begeleiding strak aan. Nadat op het alarm werd gedrukt, liep klager mee naar zijn kamer, waarop hij de deur met een harde klap dichttrok. Vanwege de dreigende agressie is aan klager medegedeeld dat de deur van zijn kamer op slot zou worden gedraaid met het oog op de veiligheid op de afdeling.

Klager plakte vervolgens het luik in de deur van zijn kamer af en gooide met spullen richting de deur. Dit ging met zodanig veel kracht dat de deur met iedere klap uit het kozijn leek te komen. Vanwege het afplakken van het luik was toezicht niet meer mogelijk en kon de veiligheid niet meer ingeschat worden. De agressie van klager creëerde een onveilige situatie voor het afdelingspersoneel om de kamer te betreden. In overleg met regiebehandelaar, psychiater en manager is ervoor gekozen om klager naar de separeer over te brengen. Hierop is wederom een crisismaatregel aangevraagd, deze werd door de burgemeester bekrachtigd op 10 januari 2020. Deze is tevens aan klager uitgereikt.

In de separeerruimte is klager meermaals per dag bezocht door het afdelingspersoneel en dagelijks werd hij beoordeeld door een psychiater. Aan klager zijn enkele voorwaarden medegedeeld voor afschaling naar een High Care, waaronder: *in gesprek zijn met afdelingspersoneel, houden aan afspraken en gedragsinstructies en innemen van voorgeschreven medicatie.*

Tijdens ieder moment werd de veiligheid opnieuw ingeschat, waarbij klager verschillende keren de samenwerking afbrak, de instructies niet opvolgde, of de camera afplakte. Vanwege de gebrekkige samenwerking is enkele keren de keuze gemaakt om klager niet te laten douchen of een tandenborstel te geven. Na verloop van tijd verbeterde de samenwerking en hield klager zich aan afspraken. Hij heeft op 9, 11 en 13 januari 2020 kunnen douchen.

Op 13 januari 2020 is klager na medisch verlof naar het ziekenhuis teruggekeerd in de High Care, na overleg met psychiater, vanwege verbeterde samenwerking. Deze afspraak was al eerder gepland. Klager heeft zich coöperatief opgesteld.

Op 14 januari 2020 werd klager terug naar zijn kamer gebracht, op een gesloten kamerprogramma. In de middag werd hij gezien door de rechter in het kader van de voortzetting van de crisismaatregel. Deze werd afgewezen omdat het risico op ernstig nadeel niet meer aanwezig bleek. Omdat klager beter in de samenwerking was, er geen sprake meer was van dreiging en omdat hij aanwijzingen van het personeel op kon volgen, werd ook het open kamerprogramma opgeheven.

Verweerster is van mening dat zij gelet op de proportionaliteit, subsidiariteit en doelmatigheid correct heeft gehandeld.

Klager heeft agressieve uitspraken gedaan, waardoor er voor de veiligheid van de omgeving, geen andere, minder bezwarende mogelijkheid was dan hem een gesloten kamerprogramma op te leggen. Zodra dit mogelijk was werd deze afgeschaald naar een open kamerprogramma. Gezien de agressieve houding van klager, hij instructies niet opvolgde en er geen toezicht meer mogelijk was op zijn kamer, was er geen andere mogelijkheid dan hem over te brengen naar een ruimte waar dit toezicht wel mogelijk was. In de separeer kon de veiligheid gewaarborgd worden. In de dagen die hierop volgden is de samenwerking enigszins hersteld, waardoor de separeer niet meer noodzakelijk was en is hij stapsgewijs teruggekeerd naar zijn kamer. Nadat er afspraken zijn gemaakt zijn alle beperkingen opgeheven en heeft klager zijn bewegingsvrijheid volledig teruggekregen.

Verweerster verzoekt de klachtencommissie om de klachten ongegrond te verklaren.

5. Bevoegdheid klachtencommissie

De klachtencommissie wil in de eerste plaats aangeven dat, hoewel de klachtencommissie voor wat betreft haar samenstelling niet voldoet aan artikel 10:2 lid 3 van de WVGZ, zij zich om de volgende redenen bevoegd acht om klachten die op grond van de WVGZ worden ingediend te behandelen.

De Raad van Bestuur van GGzE heeft laten weten dat hij nog doende is om een klachtencommissie samen te stellen die, met name voldoet aan artikel 10:2 lid 3 van de WVGZ. De Raad van Bestuur van GGzE heeft de klachtencommissie die de klachten op grond van artikel 41 van de Wet BOPZ behandelt, daarom verzocht om vooralsnog ook de klachten te behandelen die op grond van artikel 10:3 van de WVGZ worden ingediend.

De klachtencommissie heeft besloten om aan dit verzoek van de Raad van Bestuur van GGzE te voldoen indien een klager daar mee instemt en daarmee de klachtencommissie de bevoegdheid geeft om de klacht te behandelen.

Doordat klager zijn klachten aan de klachtencommissie heeft voorgelegd, heeft hij naar het oordeel van de klachtencommissie ingestemd met de behandeling van zijn klacht door de klachtencommissie.

Verder wil de klachtencommissie erop wijzen dat het verzoek van de Raad van Bestuur van GGzE betekent dat de instelling de beslissingen van de klachtencommissie waarbij een klacht gegrond worden verklaard ten volle zal respecteren en dat het recht van een klager blijft bestaan om in het

geval een klacht ongegrond wordt verklaard een beslissing te verkrijgen over de klacht van de rechter. Klager wordt dus niet benadeeld door de behandeling van zijn klacht door de klachtencommissie.

De klachtencommissie heeft vastgesteld dat de klachten die klager naar voren brengt over een verplichting of een beslissing die behoren tot de in artikel 10:3 van de WVGZ genoemde verplichtingen en beslissingen op grond waarvan een patiënt een klacht kan indienen. Het klachtrecht op grond van de WVGZ is derhalve van toepassing op, althans een deel van, de klachten die klager naar voren brengt.

6. Feiten en omstandigheden

De klachtencommissie gaat bij de beoordeling van de klachten van klager uit van de volgende feiten en omstandigheden.

Klager verbleef tot 7 januari in GGzE op grond van een juridische titel die het niet mogelijk maakte om klager verplichte zorg te verlenen, als bedoeld in artikel 3:1 van de WVGZ.

Klager wordt op 7 januari 2020 beperkt in zijn bewegingsvrijheid door hem in een kamerprogramma te plaatsen.

Op 9 januari 2020 wordt klager beperkt in zijn bewegingsvrijheid door hem, aansluitend aan het op 7 januari 2020 aan hem opgelegde kamerprogramma, in een separeerruimte te plaatsen.

Aan klager wordt op 9 januari 2020 een “Mededeling cliënt middelen en maatregelen” (op grond van de Wet BOPZ) uitgereikt. In deze “mededeling cliënt” wordt klager verder geïnformeerd over de gronden waarop de beslissing om hem te separeren berust en wordt hij gewezen op de mogelijkheid om contact op te nemen met de Patiëntenvertrouwenspersoon en om een klacht in te dienen bij de klachtencommissie. In de “mededeling cliënt” wordt vermeld dat de separatie vanaf 14.20 uur wordt toegepast.

De Burgemeester van de Gemeente Eindhoven heeft op 10 januari 2020 om 09:52 uur een crisismaatregel, als bedoeld in artikel 7:1 onder 1 van de WVGZ, ten aanzien van klager genomen.

Klager verblijft op 10 januari 2020 nog in de separeerruimte.

Op 10 januari 2020 ontvangt klager een brief van de Geneesheer-directeur waarin hem wordt medegedeeld dat de zorgverantwoordelijke heeft besloten om hem verplichte zorg te gaan verlenen op basis van de ten aanzien van hem genomen crisismaatregel. In de brief van de Geneesheer-directeur wordt klager gewezen op de mogelijkheid om een klacht in te dienen bij de klachtencommissie en dat hij zich voor advies en bijstand kan wenden tot de Patiëntenvertrouwenspersoon en dat familieleden en voor de continuïteit van zorg essentiële naasten voor advies en bijstand contact op kunnen nemen met de Familievertrouwenspersoon.

Klager wordt op 13 januari 2020 in de High-Care-ruimte geplaatst.

Op 14 januari 2020 wordt klager overgebracht naar zijn kamer en wordt hem een kamerprogramma opgelegd.

De Rechtbank Oost Brabant wijst op 14 januari 2020 het verzoek af om een machtiging te verlenen tot voortzetting van de crisismaatregel, die op 10 januari 2020 door de Burgemeester van Eindhoven werd genomen.

Naar aanleiding van de beschikking van de Rechtbank Oost Brabant wordt op 14 januari 2020 de beperking van de bewegingsvrijheid die aan klager door het kamerprogramma was opgelegd, opgeheven.

7. Beoordeling

- Ten aanzien van de klacht over de beslissing van 7 januari 2020 om klager te beperken in zijn bewegingsvrijheid door hem een kamerprogramma op te leggen.

De klachtencommissie moet vaststellen dat deze klacht zich richt op een beslissing die jegens hem genomen werd voordat ten aanzien van hem een crisismaatregel was getroffen. De WVGZ biedt in artikel 10:3 onder c de mogelijkheid om bij de klachtencommissie een klacht in te dienen over het nakomen van een verplichting of beslissing voorafgaande aan een crisismaatregel. De klachtencommissie zal derhalve moeten nagaan of deze situatie op 7 januari 2020, toen aan klager een kamerprogramma werd opgelegd, aan de orde was.

De plaatsing van klager in een kamerprogramma is te beschouwen als een beperking van klager in zijn bewegingsvrijheid. Beperking van een patiënt, die vrijwillig in een instelling verblijft, in zijn of haar bewegingsvrijheid is uitsluitend mogelijk wanneer de patiënt daarmee instemt. Indien de patiënt daar niet mee instemt en zich tegen de beperking in zijn recht op bewegingsvrijheid verzet, dan is de beperking van de bewegingsvrijheid alleen mogelijk wanneer jegens de patiënt een crisismaatregel als bedoeld in artikel 7:1 lid 1 van de Wvvgz wordt genomen.

Uit het verweerschrift blijkt dat op 7 januari 2020 nadat de beslissing was genomen om klager in een kamerprogramma te plaatsen de procedure om een crisismaatregel te nemen jegens klager is begonnen, omdat klager niet instemde met het kamerprogramma. Toen klager alsnog instemde met het kamerprogramma werd deze procedure gestaakt. De klachtencommissie acht deze gang van zaken waarschijnlijk en gaat er derhalve vanuit dat klager heeft ingestemd met het kamerprogramma. Dat heeft tot gevolg dat zich toen de situatie als bedoeld in artikel 10:3 onder c zich niet heeft voorgedaan. Dat betekent dat de klachtencommissie niet bevoegd is om een oordeel te geven over de klacht over de beslissing van 7 januari 2020 om klager te beperken in zijn bewegingsvrijheid. Deze klacht is te beschouwen als een klacht waarover op grond van de Wvkgz kan worden geklaagd. De klachtencommissie zal daarom deze klacht van klager, voor zover die gaan over gebeurtenissen of beslissingen die voor 10 januari 2020 plaatsvonden of werden genomen, doorgeleiden naar de klachtenfunctionaris van GGzE.

- Ten aanzien van de beslissing van 9 januari 2020 om klager te beperken in zijn bewegingsvrijheid door hem te separeren.

Uit het verweerschrift maakt de klachtencommissie op dat klager op 9 januari 2020 omstreeks 12.30 uur niet meer instemde met het kamerprogramma. De klachtencommissie maakt dat onder andere op uit het feit dat klager de vraag stelde waarom hij niet van zijn kamer mocht en een andere patiënt, waarmee klager een conflict had, wel. Dat betekent dat klager op 9 januari 2020 vanaf ongeveer 12.30 uur tegen zijn zin werd beperkt in zijn bewegingsvrijheid. Dat betekent dan weer dat vanaf dat moment aan klager verplichte zorg werd geboden. Hiervoor heeft de klachtencommissie reeds aangegeven dat indien de patiënt daar niet mee instemt en zich tegen de beperking in zijn recht op bewegingsvrijheid verzet, de beperking van de bewegingsvrijheid alleen mogelijk wanneer jegens de patiënt een crisismaatregel als bedoeld in artikel 7:1 lid 1 van de Wvvgz wordt genomen. De klachtencommissie heeft vastgesteld dat de procedure om een crisismaatregel te nemen jegens klager werd opgestart en dat op 10 januari 2020 om 09:52 uur de burgemeester van de Gemeente Eindhoven ten aanzien van klager een Crisismaatregel heeft genomen op grond van de WVGZ. De klachtencommissie heeft hiervoor al aangegeven dat zij zich bevoegd acht om de klacht van klager over de beperking van zijn bewegingsvrijheid voorafgaande aan een crisismaatregel te beoordelen.

Uit het feit dat in artikel 10:3 van de Wvvgz de mogelijkheid wordt geopend om bij de klachtencommissie een klacht in te dienen over het nakomen van een verplichting of beslissing voorafgaande aan een crisismaatregel en dat in dat artikel geen beperking wordt gesteld aan de mate waarin de klachtencommissie mag nagaan in hoeverre voldaan is aan het bepaalde in artikel 7:3 van de Wvvgz, gaat de klachtencommissie ervan uit dat zij moet onderzoeken of en in hoeverre is voldaan aan het bepaalde in dit artikel.

Op 9 januari 2020 werd de bewegingsvrijheid van klager aanvankelijk beperkt door het kamerprogramma, maar later werd besloten om klager te separeren. Aan klager werd op 9 januari 2020 een “mededeling cliënt middelen of maatregelen” uitgereikt. In deze mededeling cliënt wordt aangegeven dat klager vanaf 14.20 uur werd gesepareerd. De klachtencommissie maakt daaruit op dat ongeveer twee uur waren verlopen tussen het moment waarop klager te kennen gaf dat hij niet langer instemde met de beperking van zijn bewegingsvrijheid in de vorm van een kamerprogramma en het

moment waarop op hem separatie werd toegepast. In artikel 7:3 lid 2 van de Wvvgz is bepaald dat de verplichte zorg alleen als uiterste middel verleend mag worden indien dit noodzakelijk is in verband met de voorbereiding van de crisismaatregel en uitsluitend gedurende de periode die nodig is om de procedure voor de crisismaatregel af te ronden. Deze periode bedraagt als geheel ten hoogste 18 uur en niet meer dan twaalf uur te rekenen vanaf het moment dat betrokkene wordt onderzocht ten behoeve van de medische verklaring.

De klachtencommissie heeft vastgesteld dat de procedure voor de afronding van de crisismaatregel werd afgerond op 10 januari 2020 om 09.52 uur.

De klachtencommissie moet dan ook vaststellen dat, zelfs als uitgegaan zou worden van het moment waarop klager werd gesepareerd, deze termijn van achttien uur wordt overschreden met ongeveer anderhalf uur. Omdat in artikel 7:3 lid 2 nadrukkelijk wordt gesproken van “ten hoogste achttien uur” meent de klachtencommissie dat deze bepaling geen ruimte biedt om deze periode van achttien uur te overschrijden, zelfs niet met anderhalf uur.

De klachtencommissie is van oordeel dat degene die binnen de instelling verantwoordelijk is voor de procedure voor het verkrijgen van een crisismaatregel ook verantwoordelijk is voor het bewaken van de wettelijke termijnen. In dit geval zijn dat de zorgverantwoordelijke, dan wel diens waarnermer. Nu de termijn voor het verkrijgen van de crisismaatregel onvoldoende is bewaakt waardoor deze is overschreden, kan de klachtencommissie niet anders dan vaststellen dat niet is voldaan aan het bepaalde van artikel 7:3 lid 2 van de Wvvgz. Dat moet al leiden tot het gegrond verklaren van de klacht.

Echter, naar het oordeel van de klachtencommissie is de beschikking van de Burgemeester van Eindhoven waarbij een crisismaatregel ten aanzien van klager werd genomen niettemin rechtsgeldig en moest daar uitvoering aan worden gegeven.

In de beschikking is opgenomen dat op klager als verplichte noodzakelijke zorg om de crisissituatie af te wenden, beperkt mocht worden in zijn bewegingsvrijheid, mocht worden ingesloten en dat op hem toezicht mocht worden uitgeoefend. De op 9 januari 2020 op klager toegepaste separatie valt onder de toegestane verplichte zorg.

Op zich bood de crisismaatregel dus de mogelijkheid om klager te beperken in zijn recht op bewegingsvrijheid door hem te separeren.

In artikel 8:9 van de Wvvgz worden de stappen aangegeven die gezet moeten worden ten aanzien van de uitvoering van een zorgmachtiging of crisismaatregel. In lid 1 van dit artikel wordt aangegeven dat de zorgverantwoordelijke geen beslissing kan nemen over het verlenen van verplichte zorg dan nadat hij;

- zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gemoedstoestand van de betrokkene,
- met betrokkene overleg heeft gevoerd over de voorgenomen beslissing om verplichte zorg te verlenen,
- voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer-directeur.

De klachtencommissie meent dat verweerster voldoende duidelijk heeft gemaakt dat zij zich zeer regelmatig op de hoogte heeft gesteld van de gemoedstoestand van klager en dus op 10 januari 2020 na 10:00 uur daar ook van op de hoogte was.

De klachtencommissie is van oordeel dat de zorgverantwoordelijke van klager nadat de beschikking voor het nemen van de crisismaatregel ten aanzien van klager was verkregen, dit onverwijld aan klager had moeten melden en vervolgens met hem had moeten overleggen om de separatie nu in het kader van de Wvvgz voort te zetten, waarna, bij gebrek aan overeenstemming, besloten kon worden om de verplichte zorg te verlenen.

Door verweerster niet is aangetoond is dat zij op 10 januari 2020 nog overleg met klager heeft gevoerd over de voorgenomen beslissing om klager verplichte zorg te gaan verlenen.

Klaagster heeft klaarblijkelijk wel overleg gevoerd met de Geneesheer-directeur over het verlenen van verplichte zorg aan klager.

De klachtencommissie moet daarom vaststellen dat onvoldoende is voldaan aan het bepaalde van artikel 8:9 lid 1 van de Wvvgz.

In lid 2 van artikel 8:9 van de WVGZ is neergelegd dat de zorgverantwoordelijke de beslissing tot het verlenen van verplichte zorg op grond van een crisismaatregel op schrift stelt en de beslissing voorziet van een schriftelijke motivering.

Door verweerster is een “mededeling aan cliënt middelen of maatregelen” overgelegd. Deze “mededeling cliënt” is gedateerd 9 januari 2020. Verder wordt aangegeven dat de Middelen en Maatregelen vanaf 9 januari 2020 om 14:20 uur zullen worden toegepast. De “mededeling cliënt” is op 10 januari 2020 aan klager uitgereikt.

De klachtencommissie heeft niet vast kunnen stellen of deze mededeling cliënt aan klager werd uitgereikt voordat de crisismaatregel ten aanzien van hem werd genomen of daarna. De klachtencommissie wil daar ook aan voorbij gaan. Echter, verweerster had voor het vastleggen van haar beslissing niet het verouderde BOPZ-formulier Mededeling aan cliënt Middelen of Maatregelen voor moeten gebruiken. Het gebruik van dit formulier leidt tot onduidelijkheid over welke wettelijk kader van toepassing is en verder is het formulier niet toegesneden op de WVGZ. De klachtencommissie wil hier opmerken dat het haar ook bevreemd at dit verouderde formulier is gebruikt. Het is haar bekend dat de juiste formulieren al enige tijd beschikbaar zijn in het elektronisch patiëntendossier. De klachtencommissie moet vaststellen dat ook op dit punt niet is voldaan aan het bepaalde van artikel 8:9 lid 2 van de WVGZ.

Verder is in artikel 8:9 lid 3 van de WVGZ het voorschrift neergelegd dat de geneesheer-directeur aan betrokkene, de vertegenwoordiger en de advocaat een afschrift van de beslissing geeft en hen schriftelijk in kennis stelt van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de Patiëntenvertrouwenspersoon en de Familievertrouwenspersoon. Verweerster heeft aan de klachtencommissie geen afschrift van de beslissing, zoals die door de geneesheer-directeur had moeten worden gegeven overgelegd, hoewel in de brief van de geneesheer-directeur wel wordt aangegeven dat de beslissing bij zijn brief zou zijn bijgevoegd. Ten aanzien van het overige voldoet de brief van de geneesheer-directeur aan het wettelijk voorschrift. Al met al moet de klachtencommissie vaststellen dat ook niet is voldaan aan artikel 8:9 lid 3 van de WVGZ.

De klachtencommissie is, alles overziende, van mening dat de klacht van klager over de beperking van zijn bewegingsvrijheid door hem op 10 januari 2020 te separeren en later in de High Care ruimte te plaatsen gegrond verklaard moet worden.

De klachtencommissie wil hier opmerken dat zij niet kan uitsluiten dat zij, als aan alle formele vereisten zou zijn voldaan om klager te beperken in zijn bewegingsvrijheid tot een ander oordeel zou zijn gekomen.

- Ten aanzien van de beslissing van 14 januari 2020 om klager te beperken in zijn recht op bewegingsvrijheid door hem een kamerprogramma op te leggen.

In de eerste plaats wil de klachtencommissie opmerken dat het in haar ogen niet uitmaakt of gesproken wordt van een open of van een gesloten kamerprogramma. Immers, in beide gevallen is de mate van beperking van de bewegingsvrijheid hetzelfde. Een patiënt die een kamerprogramma heeft opgelegd gekregen mag zowel wanneer sprake is van een open kamerprogramma, als wanneer sprake is van een gesloten kamerprogramma zijn of haar kamer niet verlaten. Of de deur bij een kamerprogramma al dan niet op slot zit is dus niet bepalend voor de mate (van de beperking) van de bewegingsvrijheid van de patiënt.

Al eerder heeft de klachtencommissie vastgesteld dat een beperking van de bewegingsvrijheid past binnen de verplichte zorg die aan klager kon worden verleend op grond van de ten aanzien van hem getroffen crisismaatregel.

Dat betekent dat de verdere besluitvorming over het opleggen van het kamerprogramma zou moeten voldoen aan de voorschriften van artikel 8:9 van de WVGZ. Hiervoor heeft de klachtencommissie al aangegeven dat de besluitvorming over de beperking van de bewegingsvrijheid van klager en de daarmee samenhangende informatieplicht niet voldoet aan deze voorschriften. De klachtencommissie acht de klacht daarom gegrond.

Tenslotte wil de klachtencommissie het volgende opmerken.

De Rechtbank Oost Brabant heeft op 14 januari 2020 het verzoek om een machtiging te verlenen om de aan klager opgelegde Crisismaatregel heeft afgewezen. De Rechtbank was van oordeel dat onvoldoende kon worden vastgesteld dat bij klager nog sprake was van onmiddellijk dreigend ernstig nadeel.

Doordat de Rechtbank geen machtiging verleende om de Crisismaatregel die aan klager was opgelegd te verlengen moest de op hem toegepaste verplichte zorg onmiddellijk worden gestaakt. De klachtencommissie verbaast zich er dan ook over om als het standpunt van verweerster te moeten lezen dat het kamerprogramma kon worden gestaakt “Omdat klager beter in de samenwerking was, er geen sprake meer was van dreiging en omdat hij aanwijzingen van het personeel op kon volgen”. Deze formulering wekt de indruk dat het voornamelijk een beslissing was van verweerster, en de overige behandelaars van klager, om de crisismaatregel niet voort te zetten en het verlenen van verplichte zorg, in de vorm van de beperking van de bewegingsvrijheid van klager, te staken. Dat zou dan voor verweerster een reden hebben moeten zijn om uit eigen beweging de crisismaatregel te beëindigen. Nergens blijkt echter uit dat verweerster of een van de behandelaars van klager dat voornemen had of dat ook bij de Rechtbank heeft aangegeven.

Het is duidelijk dat de Rechtbank Oost Brabant in de middag van 14 januari 2020 ook constateerde dat klager beter in samenwerking was, er geen sprake meer was van dreiging en dat klager aanwijzingen van het personeel op kon volgen en om die redenen het verzoek om een machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel heeft afgewezen.

De klachtencommissie kan zich dan ook voorstellen dat klager zich afvraagt waarom een rechterlijk oordeel noodzakelijk was om het kamerprogramma te beëindigen.

8. Uitspraak

De klachtencommissie voornoemd,

verklaart zich **onbevoegd** om te oordelen over de klachten van de heer X over de beslissing van 7 januari 2020 om klager te beperken in zijn bewegingsvrijheid in de vorm van een kamerprogramma,

Verklaart de klacht van de heer X, voor zover die zich richt op het verkrijgen van een crisismaatregel ten aanzien van hem; **gegrond**

Verklaart de klacht van de heer X om hem te beperken in zijn bewegingsvrijheid door hem te separeren en later in een High Care kamer te plaatsen **gegrond**, en vernietigt daarmee de beslissing waardoor de rechtsgevolgen van deze beslissing eveneens zijn vernietigd.

Verklaart de klacht over de beslissing van 14 januari 2020 om hem te beperken in zijn bewegingsvrijheid door hem weer een kamerprogramma op te leggen: **gegrond**. en vernietigt daarmee de beslissing waardoor de rechtsgevolgen van deze beslissing eveneens zijn vernietigd.

9. Schadevergoeding.

Klager heeft verzocht om een redelijke schadevergoeding. Omdat de klachtencommissie de klachten over de beperking van de bewegingsvrijheid waartoe zij bevoegd was om een oordeel te geven gegrond heeft verklaard, ziet zij ook redenen aan klager een schadevergoeding toe te kennen. Daarbij wil de klachtencommissie het volgende onderstrepen.

De eerder door GGZ Nederland voorgestelde regeling voor het toekennen van schadevergoedingen is nooit van kracht geworden. Bij gebreke van een ander door GGZ Nederland of een andere instantie aangereikt richtsnoer voor het toekennen van schadevergoedingen, neemt de klachtencommissie de standaardbedragen en tegemoetkomingen die voor het gevangeniswezen gelden als uitgangspunt.

Voor de beperking van de bewegingsvrijheid door het aan klager opgelegde kamerprogramma en het verblijf in de separeerruimte, de High Care ruimte vanaf 9 januari zou op basis van deze regeling een schadeloosstelling van € 10, = per dag moeten worden toegekend. Echter, omdat de klacht om formele redenen gegrond moest worden verklaard moet, analoog aan de regeling die voor het gevangeniswezen geldt, 1/3 van het totale bedrag als schadevergoeding worden toegekend. Klager is

vanaf 9 januari 2020 tot 14 januari 2020 in zijn vrijheid beperkt. Dat zijn in totaal vijf dagen. De schadevergoeding zou dan $\frac{1}{3}$ van € 50,= , afgerond € 17,00 moeten bedragen. Verder is klager op 14 januari 2020 bijna een dag in zijn bewegingsvrijheid beperkt door het hem opgelegde kamerprogramma. De schadevergoeding voor deze dag is dan $\frac{1}{3}$ van €10,= , is afgerond € 3,50. Dat betekent dat aan klager een bedrag van € 20,50, = aan schadevergoeding wordt toegekend.

Aldus gedaan te Eindhoven op 8 april 2020 door de klachtencommissie van de Stichting GGzE te Eindhoven.